

1 Vad innebär det juridiska begreppet "delgivning" i praktiken? Varför finns det särskilda regler för delgivning av skriftliga handlingar?

Delgivning innebär att på ett formellt och bestyrkt sätt att ge kännedom om skriftliga tillkännagivanden och beslut. Med "kännedom" avses att adressaten, alltså mottagaren, ges möjlighet att få vetskap om något.

Syftet med delgivning är att säkerställa att ingen döms utan att ha blivit hörd och garantera ett rättvist förfarande. Delgivningen ska vara en garanti för att adressaten faktiskt får kännedom om förfaranden eller åtminstone säkerställa allas möjlighet att obehindrat få kännedom om den. Syftet med delgivningen är således att ge kännedom om innehållet i en handling. Adressaten är ansvarig för att faktiskt ta del av innehållet.

Den som tar initiativ till delgivningen ska ha möjlighet att bevisa exakt när en handling delgivits adressaten och på vilket sätt detta skedde. Detta är ett rättssäkerhetskrav.

2 Vilka handlingar måste, enligt lag, delges?

Lagen ger inga uttömmande besked om vilka handlingar som formellt måste delges.

Handlingar som måste delges enligt lag eller domstolsbeslut, delges automatiskt (§ 166.2 i den tyska civilprocesslagen (*Zivilprozessordnung, nedan kallad ZPO*)).

Delgivning på initiativ av en part äger rum när detta är obligatoriskt enligt lag, till exempel vid kvarstad, interimistiskt föreläggande eller utmätning (§191 ZPO). Formell delgivning ska ske när det är lämpligt och nödvändigt för att upprätthålla rättssäkerheten, till exempel när en rättighet uppstår eller en frist börjar löpa i och med delgivningen. Stämningar samt domar och domstolsbeslut som kan överklagas med omedelbar verkan är således exempel på handlingar som måste delges.

3 Vem har ansvaret för att en handling blir delgiven?

Åtskillnad bör göras mellan automatisk delgivning och delgivning på parternas eget initiativ.

Automatisk delgivning ombesörjs i princip av kansliet för den domstol där förfarandet pågår (§ 168.1 ZPO). Det kan välja delgivningssätt efter eget gottfinnande och

har då följande möjligheter:

Handlingarna kan till exempel delges en advokat, mot mottagningskvittens (§ 174 ZPO).

Handlingen kan överlämnas direkt till adressaten eller dennes juridiska ombud på domstolskansliet (§ 173 ZPO).

Posten kan anlitas för att utföra delgivningen. Med "posten" avses i Tyskland de företag som har fått en licens av den federala infrastrukturmyndigheten Bundesnetzagentur, som ger dem rätt att utföra posttjänster. I så fall går det att som en särskild form av postdelgivning välja delgivning via rekommenderat brev med mottagningsbevis (§ 175 ZPO).

En domstolstjänsteman kan få i uppdrag att utföra delgivningen.

I vissa fall, som fastställs i lag, ansvarar domaren för att delgivningen genomförs. Det gäller exempelvis vid delgivning utomlands (§§ 183 och 184 ZPO) och vid offentlig delgivning (§§ 186 och 187 ZPO).

Delgivning på parternas initiativ utförs i princip genom delgivningsmannen (*Gerichtsvollzieher*). Denne får uppdraget antingen direkt av den berörda parten eller genom domstolskansliet (§ 192.3 ZPO).

Delgivningsmannen kan å sin sida ge posten i uppdrag att utföra delgivningen (§ 194 ZPO).

4 Adressuppgifter**4.1 Försöker det mottagande organet (vid tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 av den 13 november 2007 om delgivning i medlemsstaterna av rättegångshandlingar och andra handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur) på eget initiativ fastställa var adressaten befinner sig om denne inte längre bor på den adress som det begärande organet har angett?**

Om adressaten inte bor på den adress som anges i framställningen om delgivning, försöker det mottagande organet i Tyskland som regel att ta reda på den aktuella adressen. Det gäller inte bara i de fall då adressaten har flyttat, utan även om adressen i framställningen om delgivning är ofullständig eller felaktig. Detta är en frivillig service från det mottagande organets sida.

4.2 Har utländska rättsliga myndigheter och/eller parter tillgång till register eller tjänster i medlemsstaten som gör det möjligt att fastställa den berörda personens aktuella adress? Vilka register eller tjänster är det i så fall fråga om, och vilket förfarande måste följas? Uttas någon avgift?

Utländska myndigheter och utländska privatpersoner kan enligt § 44 i den federala folkbokföringslagen (*Bundsmeldegesetz, nedan kallad BMG*), utan att uppge några skäl, få ut ett så kallat enkelt registerutdrag ur folkbokföringen om en viss person (*einfache Melderegisterauskunft*).

Ett enkelt registerutdrag ur folkbokföringen innehåller

- efternamn,
- förnamn, med uppgift om tilltalsnamn,
- ev. doktorstitel,
- aktuella adresser, och
- ett dödsfallsintyg om personen i fråga är avliden.

Begäran ska riktas till ansvarig folkbokföringsmyndighet. Ansvarig myndighet är i regel *Bürgeramt* i den kommun där personen antas ha sin hemvist. Allt fler kommuner erbjuder nu möjligheten att få denna information på elektronisk väg via internet.

En avgift tas ut för registerutdrag ur folkbokföringen. Storleken på avgiften varierar beroende på delstat.

En förutsättning för ett folkbokföringsutdrag är att det går att fastställa den sökta personens identitet, det går alltså inte att överlämna en lista över möjliga personer. Personer eller enheter som begär ut information måste även förklara att de inte kommer att använda uppgifterna för marknadsföring eller adresshandel.

Det får heller inte lämnas ut något registerutdrag ur folkbokföringen om det finns en spärr mot informationsutlämning enligt § 51 BMG eller en villkorlig spärrnotering enligt § 52 BMG och om det inte kan uteslutas att detta strider mot den berörda personens skyddsvärda intressen.

När det gäller verksamhet som helt eller delvis faller inom EU-lagstiftningens tillämpningsområde är det enligt § 35 BMG tillåtet att överföra grundläggande uppgifter som ligger utanför det tillämpningsområdet till myndigheter i andra EU-länder, myndigheter i andra EES-länder samt till Europeiska unionens respektive Europeiska atomenergigemenskapens institutioner och organ i den mån detta krävs för att den begärande enheten ska kunna fullgöra sina uppgifter.

4.3 Hur hanterar de behöriga myndigheterna i medlemsstaten en framställan i syfte att finna en persons aktuella adress (i enlighet med rådets förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur)?

I Tyskland anses det i allmänhet inte vara en domstols uppgift att ta fram adressuppgifter.

Med tanke på att även utländska myndigheter och utländska privatpersoner har rätt att på egen hand få ut ett så kallat enkelt folkbokföringsutdrag, finns det heller inget behov för en begäran om det enligt förordning (EG) nr 1206/2001.

5 Vilket är det gängse sättet för delgivning? Finns det alternativa delgivningssätt (utöver sådan indirekt delgivning som avses i punkt 6)

Den i praktiken vanligaste formen av delgivning är automatisk delgivning. Sådan delgivning utförs normalt sett via postväsendet. För detta ändamål instruerar ansvarig domstolstjänsteman posten att ombesörja delgivningen och överlämnar den handling som ska delges i ett förslutet kuvert jämte delgivningsbevis (§ 176 ZPO). Posttjänstemannen genomför sedan delgivningen. Direkt delgivning är förstahandsalternativet, dvs. handlingen ska överlämnas till adressaten personligen. Själva överlämnandet kan ske var som helst och är inte kopplat till en bestämd plats (§ 177 ZPO).

Med "adressaten" förstås den person som handlingen riktar sig till, dennes juridiska ombud (§ 170 ZPO) eller dennes bemyndigade företrädare (§171 ZPO). Efter att ha utfört delgivningsuppdraget fyller posttjänstemannen i delgivningsbeviset och sänder omedelbart tillbaka det till domstolens kansli, som bevis på att delgivning skett.

Om parten företräds av en advokat sker delgivningen som regel via advokaten mot mottagningskvittens (§§ 171 och 174 ZPO). Efter att ha mottagit handlingen skickar advokaten tillbaka den undertecknade kvittensen till domstolen.

Om båda parter företräds av advokater, kan delgivning ske advokaterna emellan (§ 195 ZPO). Det gäller även för handlingar som automatiskt ska delges, om inte motparten samtidigt ska meddelas ett domstolsbeslut. Av handlingen ska framgå att delgivning sker från advokat till advokat. Som bevis på delgivningen fungerar också här den daterade och undertecknade kvittensen.

6 Är elektronisk delgivning (delgivning av rättsliga eller andra handlingar med hjälp av elektroniska kommunikationsmedel såsom e-post, internetbaserade säkra applikationer, fax, sms etc.) tillåten i civilrättsliga förfaranden? Vilka typer av förfaranden rör det sig om? Finns det begränsningar i användningen av detta delgivningssätt beroende på vem adressaten är (rättstillämpare, juridisk person, företag eller annan ekonomisk aktör etc.)?

Rättsliga dokument kan i alla tvistemålsförfaranden delges digitalt. Dokumentet ska förses med kvalificerad digital signatur och skyddas så att inte obehöriga utomstående kan ta del av det. Dokument kan även överföras via De-Mail, ett säkert e-postsystem i den mening som avses i § 1 i lagen om De-Mail.

Elektroniska dokument måste levereras via en säker överföringskanal (De-Mail, särskilda elektroniska brevlådor) och skyddas så att inte obehöriga utomstående kan ta del av dem. Alla advokater, notarier, delgivningsmän, skatterådgivare och andra personer som, på grund av sitt arbete förväntas vara ytterst tillförlitliga, samt alla myndigheter, instanser eller inrättningar i rättsväsendet ska kunna erbjuda en säker överföringskanal för digitala delgivningar.

Andra parter i förfarandet kan endast delges digitalt om de uttryckligen har godkänt överföring av digitala dokument.

Till advokater, notarier, delgivningsmän, skatterådgivare och andra personer som på grund av sitt arbete förväntas vara ytterst tillförlitliga samt offentliga myndigheter, organ och institutioner kan även delges via fax.

En mottagningskvittens med datum och underskrift av adressaten räcker som bevis på att delgivningen har genomförts. Mottagningskvittensen kan returneras till domstolen på en pappersblankett, per fax eller som digitalt dokument.

Det går inte att skicka en delgivning med sms.

7 Indirekt delgivning

7.1 Medger lagen andra delgivningssätt i sådana fall där delgivning inte varit möjlig (t.ex. delgivning på hemadressen, på delgivningsmannens kontor, per post eller genom anslag)?

Om direkt delgivning med adressaten är omöjlig kan surrogatdelgivning användas.

Surrogatdelgivning till en "alternativ mottagare"

Den första möjligheten är delgivning i bostaden, på arbetsplatser och institutioner (§ 178 ZPO). Enligt denna bestämmelse kan surrogatdelgivning komma i fråga om adressaten inte påträffas i sin bostad, på sin arbetsplats eller på den institution där personen i fråga vistas.

Surrogatdelgivning sker genom att handlingen överlämnas till någon av följande personer:

I adressatens bostad: till en vuxen anhörig, en person som är anställd i hushållet eller en annan vuxen som permanent bor där.

På adressatens arbetsplats: till en person som är anställd där.

På institutioner: antingen till föreståndaren eller till en för ändamålet bemyndigad företrädare.

Surrogatdelgivning med dessa personer får dock inte ske om de är motparter i rättegången till den person som ska delges.

Surrogatdelgivning genom utdelning i brevlåda

Om surrogatdelgivning i bostaden eller på arbetsplatsen inte är möjlig, kan sådan delgivning ske genom att handlingen läggs i brevlåda (§ 180 ZPO).

Handlingen ska då läggas i den brevlåda som tillhör bostaden eller arbetsplatsen.

Surrogatdelgivning genom deponering

Om surrogatdelgivning inte är möjligt på den institution där adressaten vistas eller genom att lägga handlingen i brevlådan, kan delgivning ske genom att handlingen deponeras (§ 181 ZPO).

Deponeringen sker antingen hos distriktsdomstolen (*Amtsgericht*) inom vars domkrets delgivningen ska utföras eller, om posten har anlitats, på en plats som posten bestämmer på delgivningsorten eller på den ort där distriktsdomstolen är belägen.

Ett skriftligt meddelande om deponeringen skickas till adressaten med vanligt brev. Om detta inte är möjligt ska meddelandet anslås på dörren till bostaden, arbetsplatsen eller institutionen.

Den deponerade handlingen kan avhämtas inom tre månader och om så inte sker ska den returneras till avsändaren.

7.2 Om andra metoder används, när anses delgivning ha skett?

Vid surrogatdelgivning i bostaden, på arbetsplatsen och institutioner (§ 178 ZPO) ska delgivning ske genom att handlingen överlämnas till en alternativ mottagare.

Vid surrogatdelgivning genom utdelning i brevlåda (§ 180 ZPO) anses handlingen vara delgiven när den lämnats i brevlådan.

Vid surrogatdelgivning genom deponering (§ 181 ZPO) anses handlingen vara delgiven när meddelandet anslås.

7.3 Om man som alternativt delgivningssätt kan låta deponera handlingen på en viss plats (t.ex. ett postkontor), hur informeras adressaten om deponeringen?

Adressaten ska informeras om deponeringen genom ett meddelande på ett särskilt formulär som sänds till personens adress som vanligt brev eller, om detta inte är möjligt, anslås på dörren till bostaden, arbetsplatsen eller institutionen.

7.4 Vilka blir följderna om adressaten vägrar att motta handlingarna? Anses delgivning ändå ha skett om adressaten saknade grund för sin vägran?

Om adressaten är hemma, men vägrar att ta emot handlingen ska åtskillnad göras mellan följande situationer:

Om vägran att ta emot delgivningen är berättigad, måste en ny delgivning göras. Det är berättigat att vägra ta emot en handling till exempel om adressen är felaktig eller om namnet på adressaten är felaktigt.

Om det inte är berättigat att vägra ta emot delgivningen, ska handlingen lämnas kvar i bostaden eller på arbetsplatsen. Om adressaten inte har någon bostad eller arbetsplats ska handlingen returneras till avsändaren. Vid oberättigad vägran att ta emot handlingen ska den anses vara delgiven (§ 179 ZPO).

8 Delgivning per post från utlandet (artikel 14 i delgivningsförordningen)

8.1 Om posten ska befordra en handling som skickats från utlandet till en adressat i medlemsstaten, och det rör sig om en situation där det krävs mottagningsbevis (artikel 14 i delgivningsförordningen), överlämnar posten i så fall handlingen enbart till adressaten själv eller kan den, i enlighet med nationella bestämmelser om postutdelning, även överlämnas handlingen till en annan person på samma adress?

Enligt EU-domstolens rättspraxis i dess dom av den 2 mars 2017 i mål C-354/15 – Henderson, utförs delgivning enligt artikel 14 i förordningen om delgivning av handlingar även om handlingen överlämnas till en tredje man, förutsatt att det sker i adressatens hem. Detta gäller endast vuxna personer som befinner sig i den avsedda mottagarens hem när delgivningen äger rum, oavsett om det rör sig om familjemedlemmar som bor på samma adress eller personer som är anställda av den berörda parten. Enligt punkt 4.1 i artikel 18-003 4.1 i världspostkonventionens tilläggsbestämmelser om brevpost kan returformuläret även undertecknas av en annan person, som enligt nationella bestämmelser har rätt att ta emot försändelsen. (Deutsche Post AG kallar i egenskap av så kallad *Designated Operator* för internationella postförsändelser en sådan person för "alternativ mottagare" (*Ersatzempfänger*), i enlighet med dess allmänna affärsvillkor för nationella brevörsändelser (*Allgemeine Geschäftsbedingungen Brief National*.) Utöver detta kan de personer som nämns i § 178 ZPO vara de alternativa mottagare som nämns i punkt 7.1 ovan.

8.2 Hur kan delgivning av handlingar från utlandet i enlighet med artikel 14 i förordning nr 1393/2007 äga rum, om varken adressaten eller någon annan person med rätt att ta emot handlingarna (under förutsättning att det finns en sådan möjlighet enligt de nationella bestämmelserna om postutdelning) – jfr ovan) har kunnat anträffas på delgivningsadressen.

Enligt punkt 5.3 i artikel 19-104 i världspostkonventionens tilläggsbestämmelser om brevpost ska försändelsen vara tillgänglig för avhämtning om posten har misslyckats med att delge den. Deutsche Post AG överlämnar endast rekommenderade brev till adressaten personligen eller till en person med en skriftlig fullmakt från adressaten. I sin dom av den 2 mars 2017, mål C-354/15 – Henderson, slår EU-domstolen fast att en delgivning enligt artikel 14 i förordningen om delgivning av handlingar endast kan anses ha utförts om ett mottagningsbevis eller motsvarande har fyllts i av mottagaren eller en alternativ mottagare. Om det sända dokumentet inte tas emot ska delgivning därför inte anses ha ägt rum.

8.3 Medger posten en viss tid för avhämtning av handlingarna innan dessa returneras till avsändaren? Om ja, hur underrättas adressaten om att han eller hon har post för avhämtning på postkontoret?

Enligt punkt 5.3 i artikel 19-104 i världspostkonventionens tilläggsbestämmelser om brevpost fastställs deponeringsfristen i respektive lands bestämmelser. Den bör dock inte uppgå till mer än en månad. I några få undantagsfall kan denna period vara i upp till två månader. Deutsche Post AG förvarar meddelade försändelser i en vecka. Delgivningsmannen lämnar ett meddelande i adressatens brevlåda med upplysningar om på vilket postkontor och under vilken tidsperiod som försändelsen kan hämtas.

9 Finns det något skriftligt bevis som styrker att handlingen har delgetts?

Ja. För att styrka att delgivningen är genomförd ska delgivningsbeviset fyllas i och snarast returneras till domstolskansliet (§ 182 ZPO). Av beviset framgår alla upplysningar som krävs för att styrka att delgivningen har genomförts, särskilt:

Namnet på den person som delgivningen avser.

Namnet på den person som handlingen har överlämnats till.

Ort, datum och på domstolens begäran även klockslag för delgivningen.

Delgivningsmannens efternamn, förnamn och underskrift samt eventuellt uppgifter om företaget eller myndigheten som skött delgivningen.

Om delgivningen görs på parternas initiativ ska delgivningsbeviset överlämnas till den part som begärde delgivningen (§ 193.3 ZPO).

Vid surrogatdelgivning gäller särskilda regler: I dessa fall ska även orsaken till surrogatdelgivningen alltid anges på delgivningsbeviset. Om surrogatdelgivning har skett genom deponering, ska det anges på delgivningsbeviset hur det skriftliga meddelandet om deponeringen framfördes. Om adressaten vägrade att ta emot den skriftliga handlingen utan giltigt skäl, ska det anges på delgivningsbeviset vem som vägrade att ta emot det och att brevet lämnats kvar på platsen eller att det returnerats till avsändaren.

I lagen nämns några fall då det inte krävs något delgivningsbevis:

Överlämnas delgivningen personligen på domstolens kontor ska en notering göras i akterna och på handlingen, om att och när den delgavs som bevis på delgivningen (§ 173 andra meningen ZPO).

Om en advokat delges räcker det med en kvittens från advokaten som bevis (§ 174.1 och 174.4 ZPO).

Sker delgivningen med ett rekommenderat brev med mottagningsbevis är detta tillräckligt för att intyga att delgivning skett (§ 175 andra meningen ZPO).

Samma sak gäller om delgivningen sker i utlandet med rekommenderat brev med mottagningsbevis (§ 183.2 andra meningen punkt 1.5 första meningen ZPO).

Sker delgivning i utlandet med hjälp av det landets myndigheter, Tysklands konsulat (*konsularische Vertretung des Bundes*) eller utrikesministeriet (*Auswärtiges Amt*), ska delgivningen intygas genom ett intyg från den bistående myndigheten (§ 183.2 § andra meningen punkt 5 andra meningen ZPO).

10 Vad händer om den som ska delges inte får dokumentet eller om delgivningen sker i strid med lagen? Anses delgivningen giltig ändå eller måste den göras om?

Delgivning som inte sker enligt gällande bestämmelser är i princip ogiltig om väsentliga föreskrifter inte har följts.

Lagen tillåter undantag från denna princip om syftet med delgivningen beaktas, dvs. att bevisa om och när adressaten tagit emot den delgivna handlingen.

Går det inte att bevisa att delgivningen har gått rätt till eller om man brutit mot tvingande föreskrifter när handlingen överlämnades, anses delgivningen ha skett vid den tidpunkt då den person som skulle delges faktiskt tog emot handlingen på lagenligt sätt eller kunde ha tagit emot den på lagenligt sätt (§ 189 ZPO). Den felaktiga delgivningen korrigeras i så fall. Domstolen ansvarar inte för korrigerings av en felaktigt gjord delgivning. Även om delgivningen orsakar en extraordinär tidsfrist, alltså en oåterkallelig tidsfrist, kan delgivningen korrigeras under nämnda förutsättningar.

Om adressaten inte erhåller handlingen som ska delges finns det två olika möjligheter:

Om väsentliga bestämmelser överträtts vid delgivningen, kan den inte korrigeras. Delgivningen är alltså ogiltig och måste göras om.

Om delgivningen skett enligt gällande föreskrifter antas handlingen ha överlämnats i kraft av bestämmelserna om surrogatdelgivning. Om adressaten utan egen förskyllan inte får kännedom om delgivningen kan dock tidigare status återställas enligt § 230 ff. ZPO.

11 Kostar det något att få en skriftlig handling delgiven? I så fall hur mycket?

Åtskillnad bör göras mellan automatisk delgivning och delgivning på parternas eget initiativ.

I vissa förfaranden där avgifterna bestäms av tvisteföremålets värde, ska de tio första delgivningarna ingå i processavgiften. Om fler delgivningar görs och vid delgivningar i andra förfaranden tas en schablonavgift på 3,50 euro ut för varje delgivning med delgivningsbevis, rekommenderat brev med delgivningsbevis eller av en domstolsanställd. Delgivning på parternas initiativ görs av delgivningsmän. När posten anlitas för delgivning tar delgivningsmannen ut en avgift på 3 euro. Till detta kommer avgifter för kopior och postavgifterna. Om någon av delgivningsmännen måste bestyrka någon av handlingarna som ska delges, tillkommer en särskild avgift. För de första 50 sidorna uppgår den till 0,50 euro per sida och därefter 0,15 euro för varje ytterligare sida.

Utför delgivningsmannen själv delgivningen tas en avgift på 10,00 euro ut. I det fallet ska även reseersättning betalas till delgivningsmannan, som uppgår till mellan 3,25 euro och 16,25 euro, beroende på avståndet till adressaten.

23/09/2019

Senaste uppdatering: 23/11/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.